

Llibertat condicional i reincidència

**El 3r grau penitenciari:
Unitats Dependents
Aplicació Art. 86.4 RP**

12 de juny de 2019

Antecedents

[Inici](#) | [Departament](#) | [Àmbits d'actuació](#) | [Tràmits](#) | [Serveis](#) | [Actualitat](#) | [Contacte](#)

[Inici](#) > [Àmbits d'actuació](#) > [Formació, recerca i documentació](#) > [Recerca](#) > [Catàleg d'investigacions](#) > [Per ordre cronològic](#) > [2014](#)

> La llibertat condicional a Catalunya

La llibertat condicional a Catalunya

Destaquem

- [Recerca en català \[PDF, 2,5 Mb\]](#)
- [Versión en castellano \[PDF, 5,3 MB\]](#)
- [Resum executiu \[PDF, 362 Kb\]](#)
- [Resumen ejecutivo \[529 KB\]](#)
- [Executive report \[500 KB\]](#)

✓ Codi

✓ Autor/a/es

▲ Resum / Abstract / Resumen

La llibertat condicional a Catalunya

La recerca analitza quines són les claus actuals de l'ús de la LC a Catalunya. Per fer-ho, primer de tot explica quina és la realitat de les polítiques criminals i d'execució penal practicades a Catalunya i a Espanya i les compara amb altres realitats europees. Els resultats d'aquesta primera part fonamenten la conveniència de fer augmentar de manera significativa la seva aplicació i com aquest augment repercutiria positivament en la millora de les taxes de reincidència, en el desistiment del delictes i en la reinserció social de les persones encarcerades.

En la segona part de l'estudi s'analiza el perfil de les persones que arriben a la LC però també de les que no hi arriben, tot i complir algunes de les condicions objectives per fer-ho. De l'estudi d'aquests perfils s'anitzen les similituds i diferències en les característiques dels penats i es fan propostes de millora en la classificació de grau penitenciari i la possibilitat de progressió sense que augmenti el risc teòric de reincidència ni el de recursos a assignar, tot i que si resulti necessari pensar i fer-ne una redistribució dels actualment existents.

La tercera part de l'estudi es dedica a analitzar els obstacles que té l'Administració per poder fer propostes de millora per augmentar la seva implementació. Entre les dificultats analitzades es comenten: el model d'aplicació espanyol sobre la LC, la satisfacció de la responsabilitat civil, els estrangers que es troben en situació administrativa irregular a Espanya, els retards en la concessió dels permisos ordinaris i les progressions de grau i el seguiment i control de la LC.

L'estudi ha fet servir metodologies quantitatives i qualitatives simultàniament. La informació obtinguda es triangula i s'assenyalen aquells punts on el consens és més global i aquells punts més controvertits on els resultats no permeten extreure'n conclusions fefaents. En la part quantitativa s'han analitzat utilitzant diferents tècniques estadístiques 3.340 casos que es trobaven l'any 2012 en LC, 3r grau i 2n grau. En la part qualitativa, s'ha fet anàlisi de casos, entrevistes en profunditat, grups focals, tècnica Delphi i recull bibliogràfic i de legislació comparada.

La recerca acaba proposant 23 propostes de millora agrupades en 6 blocs d'intervenció.

Àmbit social i criminològic

INVESTIGACIÓ

Producció pròpia, 2013

La llibertat condicional a Catalunya

Autors

Àrea d'Investigació i Formació Social i
Criminològica

Any 2014

Antecedents

Taxa de reincidència penitenciària 2014

Destaquem

- Informe sencer en català [PDF, 1,80 MB]
- Informe sencer en castellà [PDF, 2,10 MB]
- Resum executiu en català [PDF, 1,24 MB]
- Resum executiu en castellà [PDF, 1,48 MB]
- Resum executiu en anglès [PDF, 1,43 MB]
- Annexos en català [PDF, 7,28 MB]
- Base de dades [XLSX, 2,1 MB]

Sessions d'investigació

Visualitza la presentació pública de la recerca que es va fer el 31 de maig de 2016

Codi

Autors

Resum

Àmbit

Any

Documents

Descriptors

Àmbit social i criminològic

INVESTIGACIÓN

Producción propia, 2014

Tasa de reincidencia penitenciaria 2014

Área de Investigación y Formación Social y
Criminológica

Año 2015

JUSTICIA

Familias de niños asesinados logran dos millones de firmas en defensa de la prisión permanente revisable

NATALIA PUGA | Santiago de Compostela | 3 FEB. 2018 | 14:55

POLÍTICA

Ciudadanos rectifica y pide ahora endurecer la prisión permanente revisable

RAÚL PIÑA | Madrid | 31 ENE. 2018 | 14:21

Ciudadanos quiere que sea 'más difícil' que un preso acceda al tercer grado / Vídeo: EUROPA PRESS

Juan Carlos Quer y Juan José Cortés, esta mañana en Santiago de Compostela. / Lavandeira jr / EFE

europapress / españa

Delgado apuesta por el cumplimiento íntegro de la pena frente a la prisión permanente porque es más "eficaz"

Actualizado 19/06/2018 17:49:14 [CET](#)

MARTA JARA/EUROPA PRESS

Reprocha al PP que lo establecido en el Código Penal es una "pena inhumana" que vulnera los derechos humanos

EM | España | Madrid | Andalucía | Baleares | Cataluña | Comunidad Valenciana | M

JUSTICIA

Familias de niños asesinados logran dos millones de firmas en defensa de la prisión permanente revisable

NATALIA PUGA | Santiago de Compostela | 3 FEB. 2018 | 14:55

Juan Carlos Quer y Juan José Cortés, esta mañana en Santiago de Compostela. / Lavandeira jr / EFE

Supressió beneficis penitenciaris a canvi cadena perpètua

Reforma del Código Penal

España

C's exige el cumplimiento íntegro de las penas y un debate sobre el Código Penal

REPÚBLICA/EFE | 08/01/2018

El presidente de Ciudadanos, Albert Rivera, ha afirmado este lunes que su partido está a favor del cumplimiento íntegro de las penas que imponen los jueces en determinados casos y ha planteado abrir un debate global sobre el Código Penal que incluya la revisión de los beneficios penitenciarios.

SEIZ

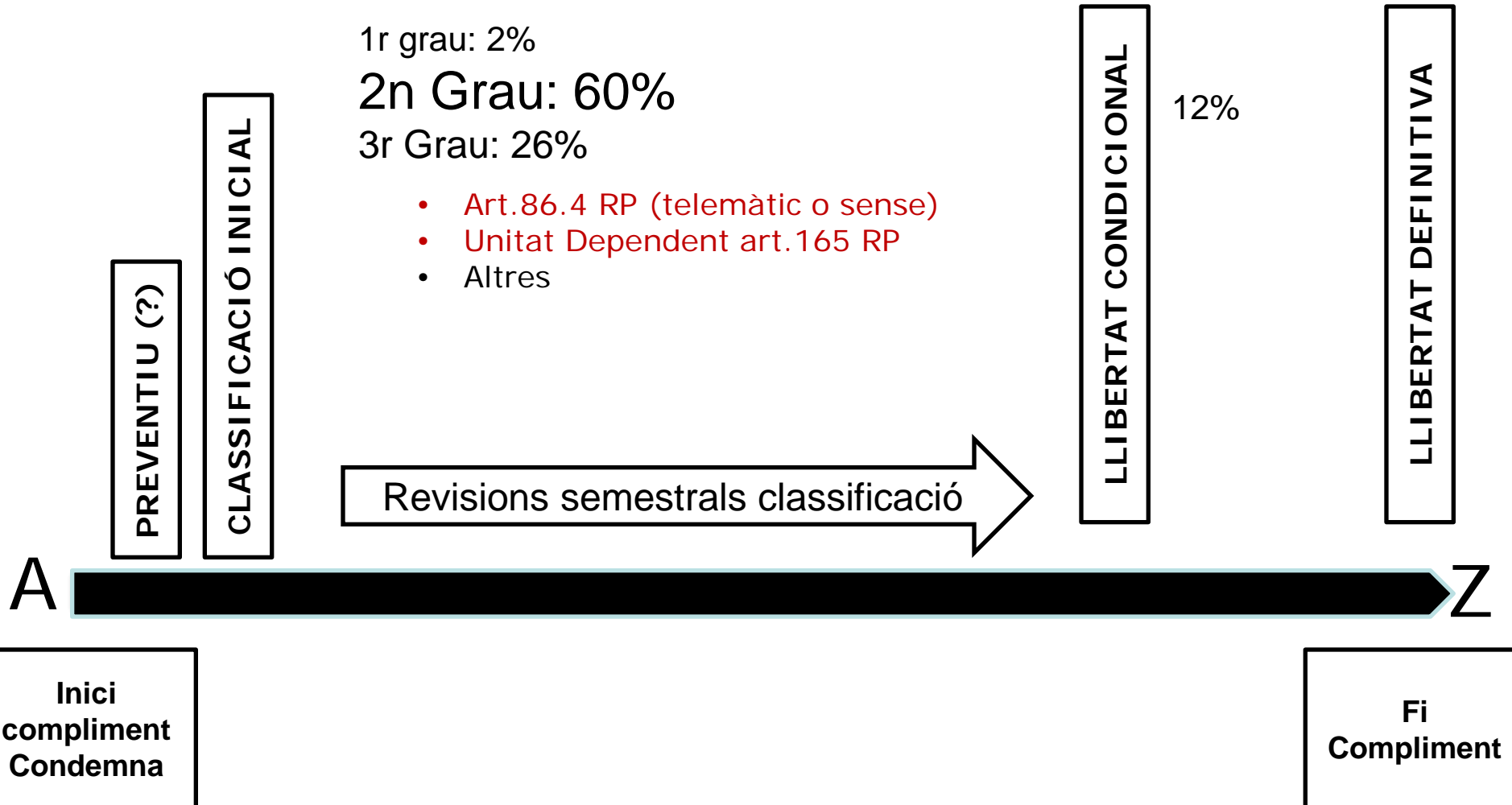
En España se cumplen las condenas

Desde 1995 la redención de penas en España no existe. El código penal aprobado en época socialista anuló los beneficios que podían obtener los reclusos en cuanto a reducción de días de condena por el buen comportamiento, si estudiaban en la cárcel o hacían trabajos para la comunidad reclusa

Debate global que incluya la revisión de los beneficios penitenciarios

Tothom compleix la pena íntegra de presó

Delgado apuesta por el cumplimiento íntegro de la pena frente a la prisión permanente porque es más "eficaz"

Actualizado 19/06/2018 17:49:14 CET

MARTÁ JARA/EUROPA PRESS

Reprocha al PP que lo establecido en el Código Penal es una "pena inhumana" que vulnera los derechos humanos

The screenshot shows a news article from 'la Republica' with the headline 'C's exige el cumplimiento íntegro de las penas y un debate sobre el Código Penal'. The article is dated 08/01/2018 and mentions that the president of Ciudadanos, Albert Rivera, has affirmed that his party is in favor of the full compliance of penalties in certain cases and has proposed opening a global debate on the Penal Code that includes the revision of the benefits of penitentiaries. To the right, there is a snippet from 'elplural' with the headline 'Casado promete endurecer ahora el Código Penal si gana las elecciones', dated Wednesday, April 24, 2019, and featuring a photo of Alberto Núñez Feijóo speaking at a podium.

És més eficaç el compliment íntegre en medi tancat que la progressió pautada i controlada cap a medi obert?

Suprimir els *beneficis penitenciaris* millorarà la taxa de reincidència?

- 1. L'estudi anterior i els canvis que s'han produït**
- 2. La recerca actual**
- 3. Taxa de reincidència en LC**
- 4. Taxa *d'inactivitat delictiva en execució penal***
- 5. Reincident front no reincident**
- 6. Unitats Dependents**
- 7. Art.86.4 (amb control telemàtic i sense)**
- 8. Perspectiva de gènere**
- 9. Conclusions**
- 10. Propostes**

1. **L'estudi anterior i els canvis que s'han produït**
2. La recerca actual
3. Taxa de reincidència en LC
4. *Taxa d'inactivitat delictiva en execució penal*
5. Reincident front no reincident
6. Unitats Dependents
7. Art.86.4 (amb control telemàtic i sense)
8. Perspectiva de gènere
9. Conclusions
10. Propostes

- ✓ **Estatut de la víctima del delictes: canvi paradigma**
- ✓ **Canvis legislatius al Codi penal són negatius i majoritàriament més severs per als penats**
- ✓ **En legislació comparada hem passat de ser dos dels territoris entre el grup dels més exigents en termes de requisits temporals i requisits addicionals a ser els més durs de la Unió Europea**

	Part de la condemna que cal haver complet								Altres condicions	
	1/3	2/5	1/2	3/5	2/3	3/4	4/5	7/8	Cadena perpètua (anys)	Temps mínim
Espanya			Verd clar		Verd clar	Verd fosc		Verd clar	25, 35	
Catalunya			Verd clar		Verd clar	Verd fosc		Verd clar	25, 35	
Hongria						Verd fosc	Verd clar			
Irlanda					Verd clar	Verd fosc				1 mes
Suècia					Verd fosc					1 mes
Malta*	Verd fosc		Verd fosc	Verd fosc						12 mesos
Dinamarca	Verd clar				Verd fosc				12	2 mesos
Alemanya			Verd clar		Verd fosc				15	2 o 6 mesos
Romania					Verd fosc					
Sèrbia					Verd fosc					
Kosovo			Verd fosc		Verd fosc				40	
República Txeca			Verd fosc		Verd clar				20	
Portugal			Verd fosc		Verd fosc					
Polònia			Verd fosc		Verd clar	Verd clar			25	6 mesos, 12 (R)
Luxemburg			Verd fosc		Verd clar				15	3 o 6 mesos
Letònia			Verd fosc		Verd clar	Verd clar			25	
Itàlia			Verd fosc		Verd clar	Verd clar			26	30 mesos, 54 (R)
França			Verd fosc		Verd clar				18, 22 (R)	
Finlàndia			Verd fosc		Verd clar				12	14 dies
Estònia			Verd fosc		Verd clar				30	6 mesos
Eslovènia	Verd fosc		Verd fosc			Verd clar			25	
Eslovàquia			Verd fosc		Verd clar				25	
Escòcia			Verd fosc		Verd clar					
Croàcia	Verd clar		Verd fosc							
Bulgària			Verd fosc		Verd clar					
Àustria			Verd fosc		Verd clar				15	3 mesos
Anglaterra i Gal·les			Verd fosc						15	
Grècia		Verd fosc		Verd clar					20, 25 (drogues)	

Verd fosc:
requisit
temporal
ordinari

Verds clar:
requisit
temporal
extraordinari

(R)=
reincidents

*Varia en
funció dels
anys de
condemna

	Bon pronòstic	Bona conducta al centre	En relació a la víctima		Altres
			Responsabilitat Civil	Actitud reparadora	
Catalunya / Espanya	✓	✓	✓		✓ a, c, d, e
Eslovènia	✓	✓		✓	✓ ^b
Croàcia	✓	✓			✓ ^c
Itàlia	✓	✓	✓		
Bèlgica	✓			✓	
Dinamarca	✓				✓ ^{d, f}
Hongria	✓	✓			
Lituània		✓	✓	✓	
Rep. Txeca	✓	✓			
Eslovàquia	✓	✓			
Grècia	✓	✓			
Letònia	✓		✓		✓ ^s
Portugal	✓	✓			
Anglaterra i Gal·les	✓				
Àustria	✓				
Escòcia	✓				
Estònia	✓				✓ ^f
França	✓				
Irlanda	✓				
Països Baixos		✓			
Polònia	✓				
Romania	✓				✓ ^a
Sèrbia	✓	✓			
Luxemburg	✓	✓	✓		
Kosovo	✓	✓			

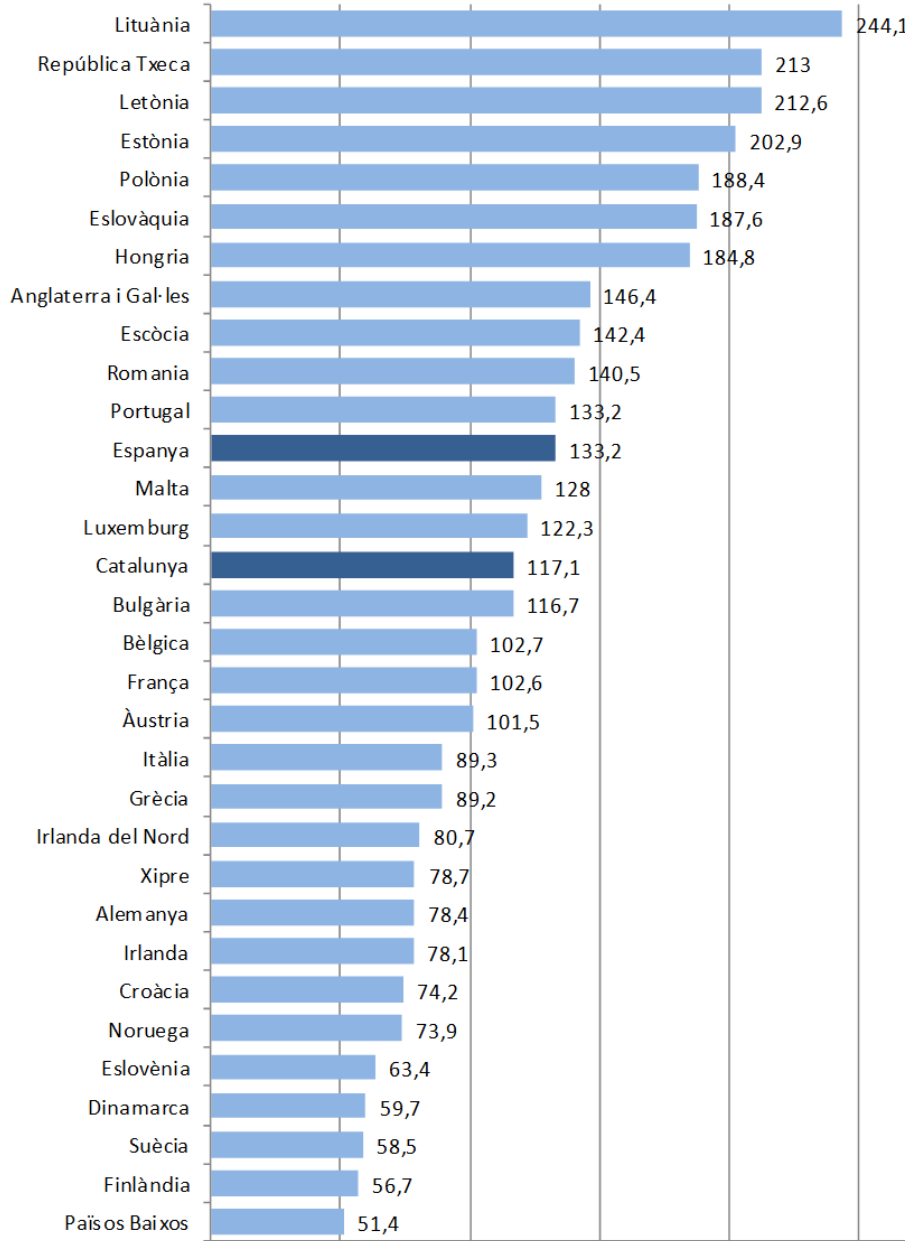
País	Percentatge d'interns que exhaureixen la condemna en medi obert
Finlàndia	100
Suècia	100
Malta	90
Eslovàquia	79
Romania	73
Lituània	58
Polònia	57
Croàcia	55
Bulgària	51
Hongria	40
Letònia	38
Catalunya	37
Espanya	31
Alemanya	30
Portugal	28
Estònia	26
República Txeca	25
Dinamarca	20
Bèlgica	14
França	9

Taxa de població penitenciària per cada 100.000 habitants (2016)

Generalitat de Catalunya
Centre d'Estudis Jurídics
i Formació Especialitzada

(Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Aebi, Tiago, Berger-Kolopp i Burkhardt (2018). Les dades son recollides a data d'1 de setembre de 2016)

Països de l'Est, encara molt empresonadors

**Espanya/ Catalunya
16 punts diferència amb el mateix Codi penal**

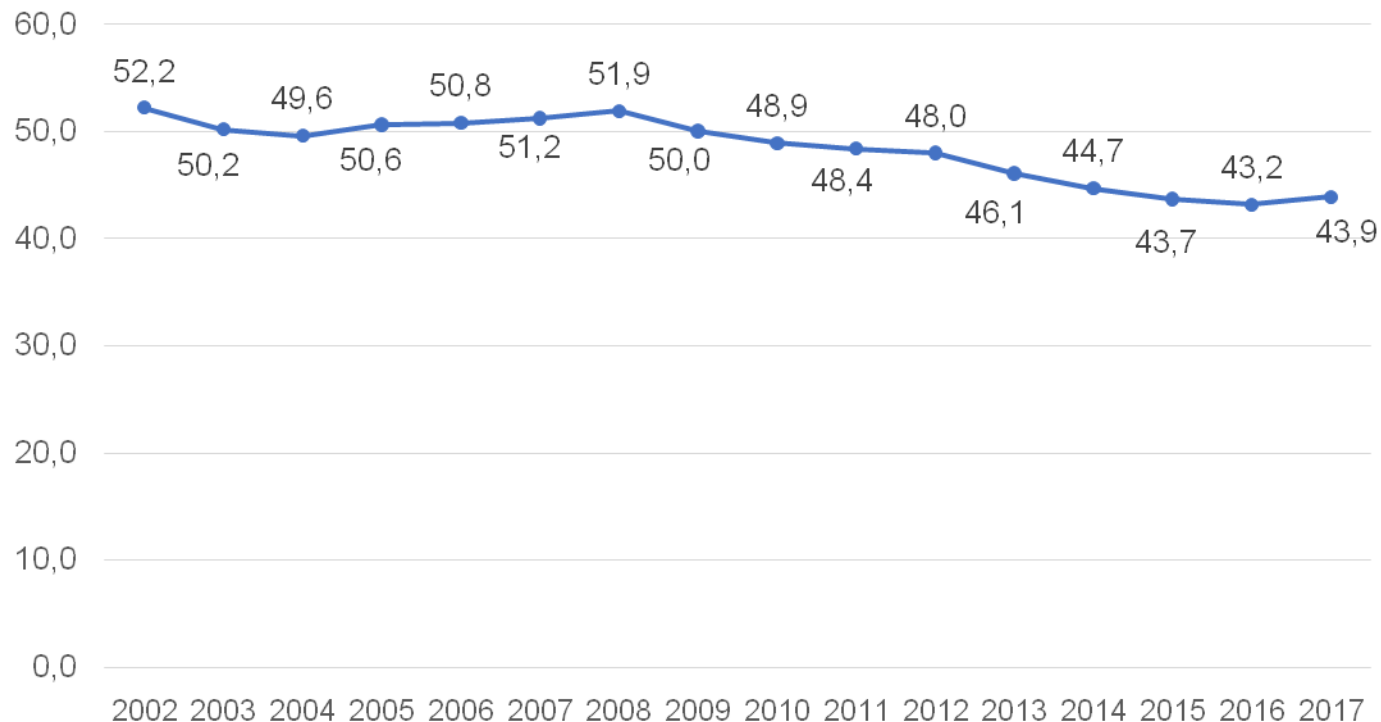
**Equival a tenir de més
1.200 presos:
una presó gran**

Països nòrdics, més favorables a MPA i mesures en medi obert

Font: Balance de la Criminalidad. Ministeri de l' Interior. Secretaria de Estado de Seguridad. Gabinet de coordinació i estudis.

La taxa de criminalitat espanyola es manté No explica l'enduriment del Codi penal

Nombre de delictes comesos per cada 1.000 habitants

- ✓ **El retorn progressiu a la comunitat facilita la reinserció social i contribueix a evitar la reincidència**
- ✓ **El tractament a la comunitat tendeix a ser més efectiu**
- ✓ **Com es faci el seguiment de la LC determina l'èxit**
- ✓ **Els resultats de reincidència són millors en LC que en LD, fins i tot un cop controlat *l'efecte selecció***

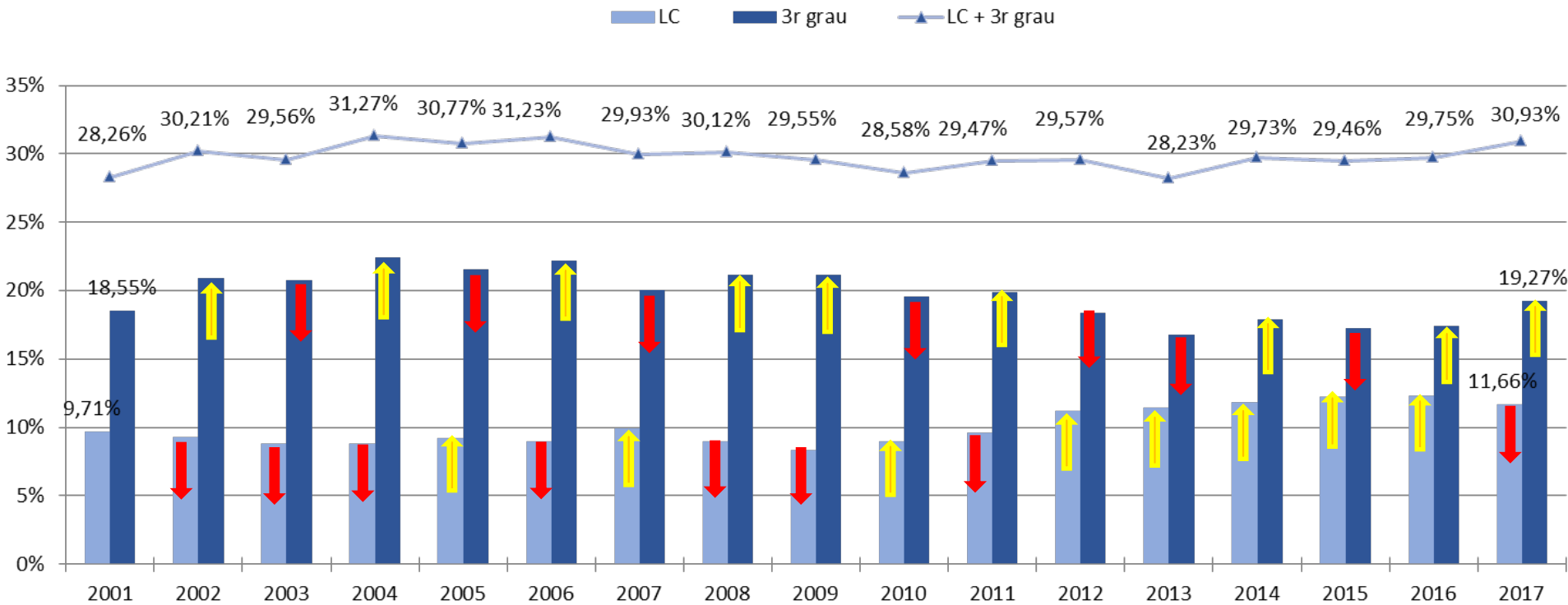
Efectivitat: taxa de reincidència

Estudi i país	Població i mostra	Indicador reincidència	% Reincidència		Seguiment
			Compliment íntegre tancat (LD)	Compliment en LC	
Solomon et al. (2005) Diversos estats, EUA	N = 272.111 n = 38.624	Policial	61%	57%	2 anys
Ellis i Marshall (2000) Gran Bretaña	N= no consta n= 2.431	Judicial	56,6%	38,3%	2 anys
Schlager i Robbins (2008) New Jersey, EUA	N = 14.780 n = 480	Policial	70%	60%	4 anys
		Policial	44%	34%	
Capdevila i Ferrer (2009) Catalunya	N = 2.406 n = 1.230	Penitenciària	51,3%	15,7%	5 anys
Capdevila et al.(2015)	N=3.414		35,1%	11,6%	
Kensey i Benaouda (2011) França	N = 8.419 n = 6.910	Judicial	63%	39%	5 anys
		Penitenciària	56%	30%	
Ostermann et al. (2015) EUA	n=12.132	Policial	65%	50%	3 anys
		Judicial	55%	38%	
		Penitenciària	41%	25%	

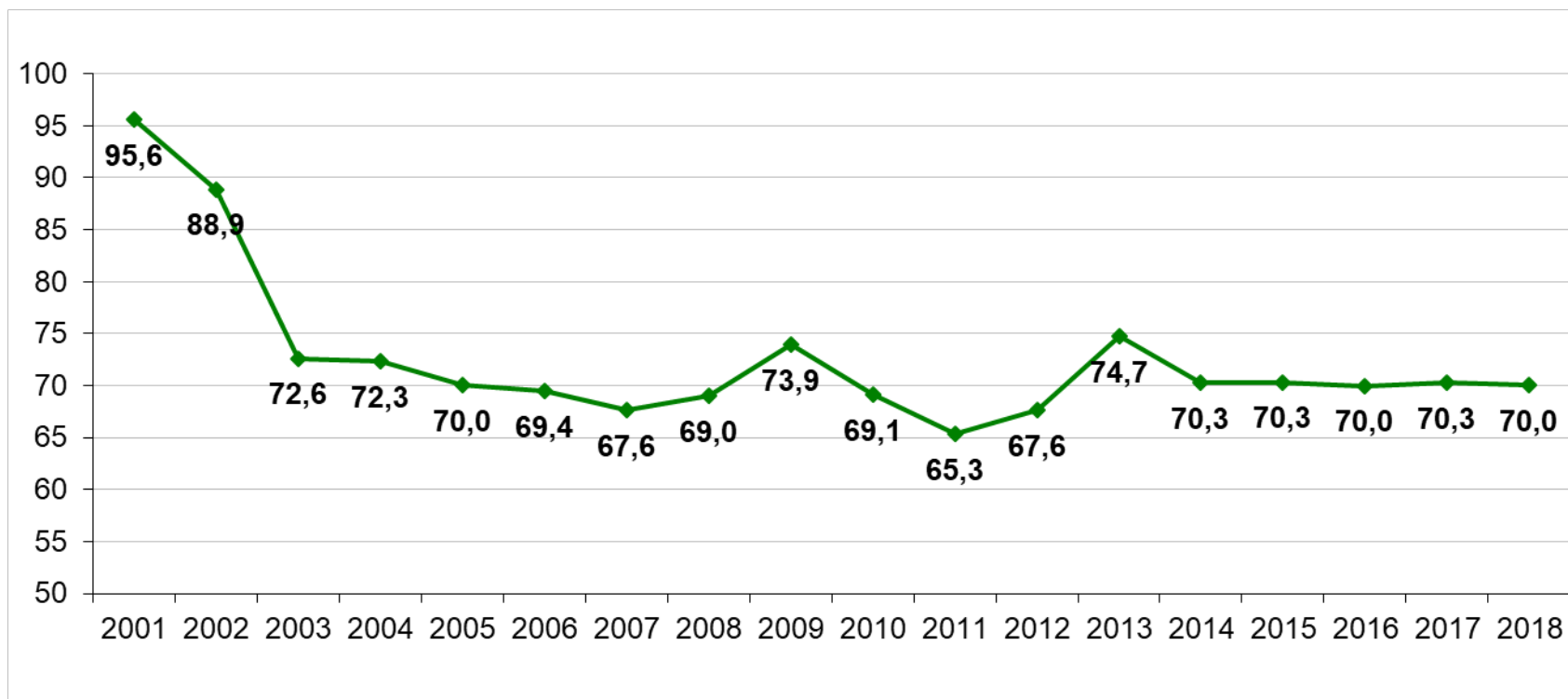
Percentatge de població penada en 3r grau i llibertat condicional a Catalunya (2001-2017)

Costa molt fer créixer la proporció de penats en medi obert per sobre del 30%

Expedients disciplinaris incoats per cada 100 interns a les presons catalanes (2001-2017)

La taxa d'expedients disciplinaris es manté estable i no explica per què no es fan més propostes de medi obert

- ✓ **Enduriment de la legislació espanyola per les condicions d'accés a la LC**
- ✓ **Aquests canvis no se sustenten
ni en dades estadístiques
ni amb estudis que acreditin la necessitat
ni amb recerca sobre taxes de reincidència
ni amb un augment de la problemàtica dins presons**

1. L'estudi anterior i els canvis que s'han produït
- 2. La recerca actual**
3. Taxa de reincidència en LC
4. *Taxa d'inactivitat delictiva en execució penal*
5. Reincident front no reincident
6. Unitats Dependents
7. Art.86.4 (amb control telemàtic i sense)
8. Perspectiva de gènere
9. Conclusions
10. Propostes

Recerca *La llibertat condicional a Catalunya (2014)*

Recerca *La taxa reincidència LC (2019)*

LC

N= 1.032

N= 975

3r grau

n= 1.102

n= 1.019

2n grau filtrat

n= 1.206

n= 1.082

n= 3.340 (any 2012)

n= 3.076 (any 2018)

Àmbit territorial Catalunya

Grups d'estudi **Grup LC**

LC (N= 975 persones)

3r grau (n= 1.019 persones)

2n grau *filtrat* (n= 1.082 persones)

Grup UD

UD (N=125 persones)

Grup control (n=125 de 3r grau)

Grup 86.4

Art.86.4 (N=467, n=389)

Grup control (n=389 de 3r grau)

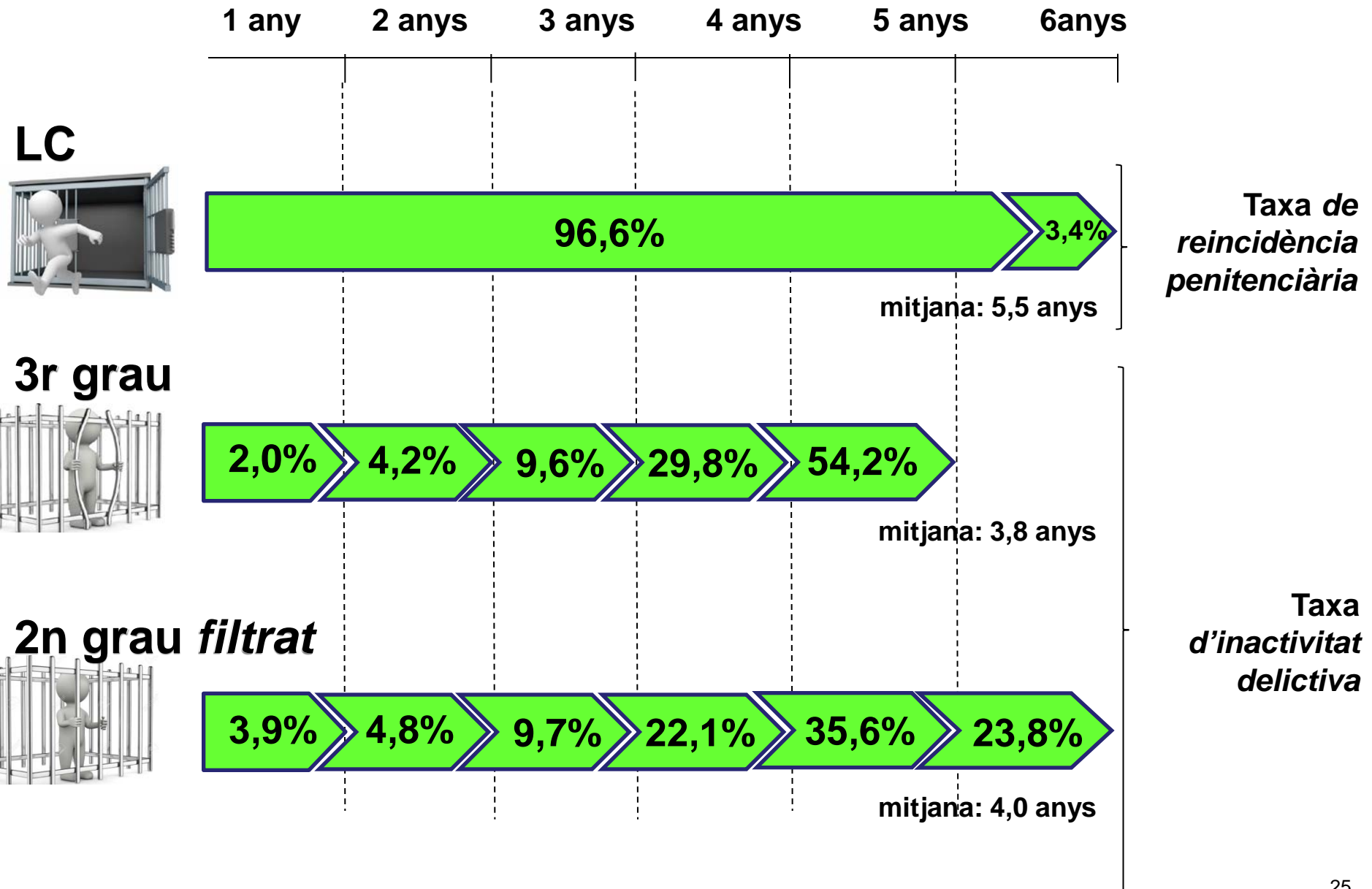
Període de seguiment

Situació 2012 i seguiment fins 31/12/2017

Taxa *reincidència* per LC (5,5 anys de seguiment)

Taxa *d'inactivitat delictiva* per a la resta (interval·ls desiguals en funció de la data de sortida en LC o en LD)

Temps de seguiment en la recerca

Taxa de reincidència
penitenciària en LC

Característiques de la reincidència
Diferències reincidents/no reincidents

Taxa d'inactivitat delictiva
en execució penal

Diferències segons tipus de LC
Comparació entre LC, 3r grau i 2n *filtrat*
Usuaris Unitats Dependents
Usuaris de l'Art. 86.4 RP (telemàtic o sense)

Perspectiva de gènere

Tipus de mesurament de la reincidència (LC)

Concepte:

**retorn a la presó (preventiu o penat)
per la comissió d'un nou fet delictiu,
després d'haver sortit des de la LC
i durant el període de seguiment (5,5 anys)**

PENITENCIÀRIA

Sortida: any 2012

Seguiment: fins a 31 desembre 2017

Tipus de mesurament de la reincidència (LC)

AUTOINCULPACIÓ

POLICIAL

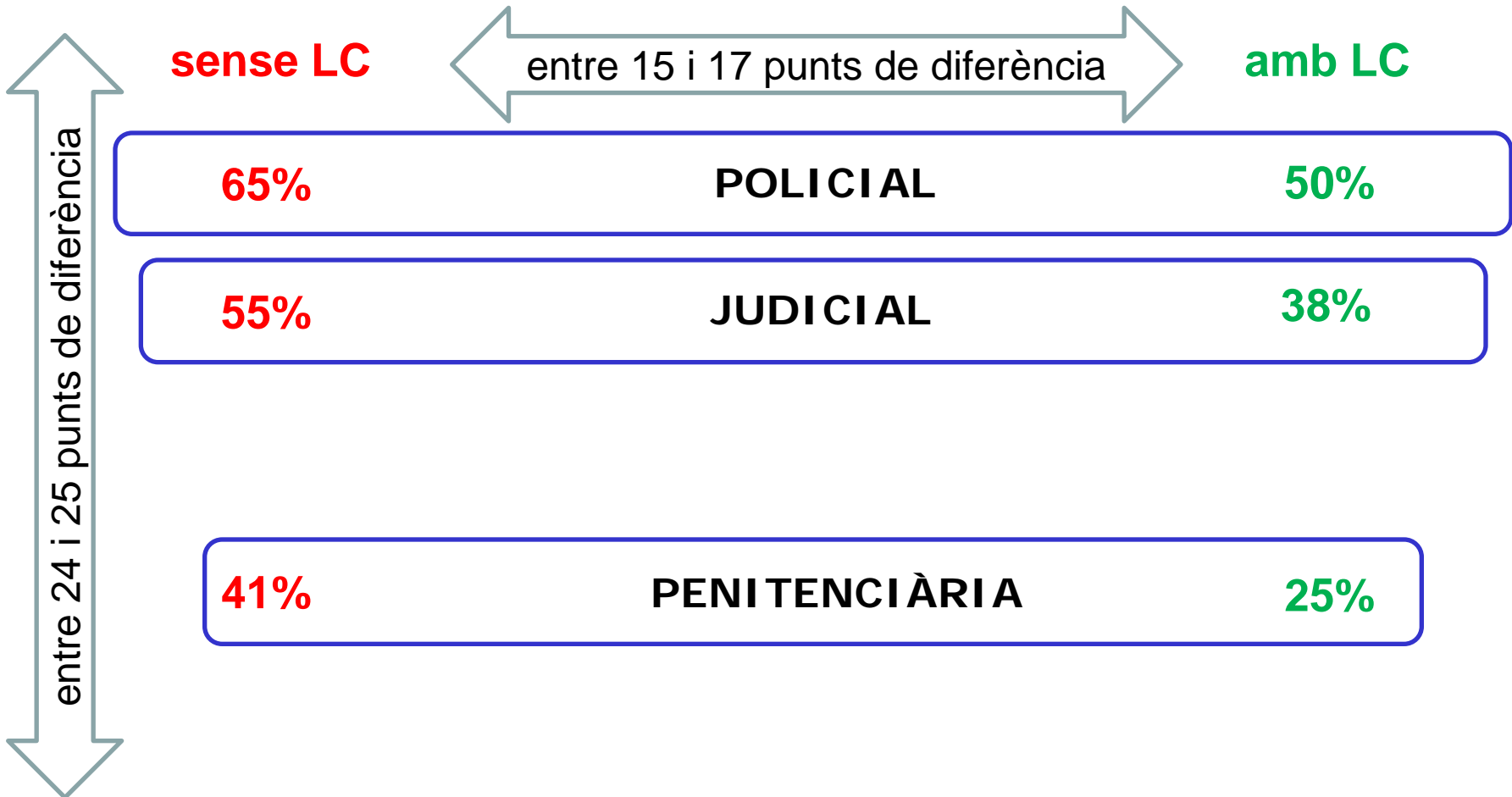
JUDICIAL

EXECUCIÓ PENAL (penitenciària + MPA)

PENITENCIÀRIA

JURÍDICA

Diferència segons el tipus de mesura

Tipus de taxa més utilitzada en els estudis internacionals

	Alemanya	Anglaterra i Gal·les	Àustria	Canadà	Catalunya	Dinamarca	Escòcia	Espanya	Finlàndia	França	Holanda	Irlanda	Irlanda del Nord	Islàndia	Noruega	Suècia	Suïssa	Washington (Estat)
Autoinculpació							√											
Reincidència policial		√				√								√	√			
Reincidència penal	√			√							√					√		
Reincidència judicial	√	√	√	√		√	√			√	√		√	√		√	√	√
Reincidència penitenciària	√			√	√			√	√		√	√		√		√	√	

Font: elaboració pròpia a partir informe WODC de febrer de 2006 i d'altres estudis consultats.

Recerca *La llibertat condicional a Catalunya (2014)*

LC

N= 1.032

3r grau

n= 1.102

2n grau filtrat

n= 1.206

El 75,8% està classificada de forma homogènia

Un 24,2% podrien estar en un règim més obert, sense que augmenti el risc de reincidència

Evolució en aquests 5 anys

Generalitat de Catalunya
Centre d'Estudis Jurídics
i Formació Especialitzada

LC

3r grau

2n grau *filtrat*

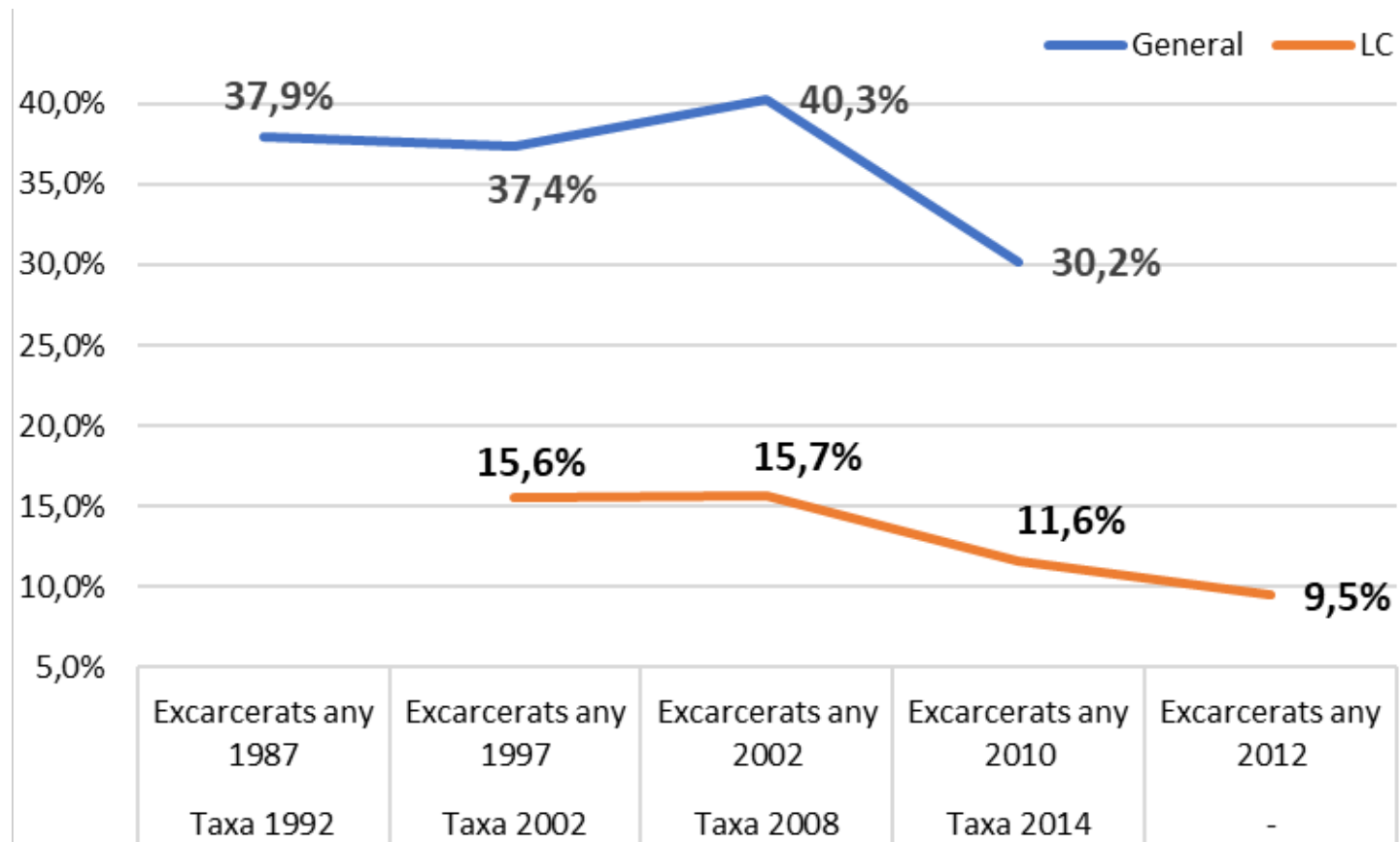
regressió	3% a 2n grau	17,5% a 2n grau	0,2% a 1r grau
manteniment	97% sense incidències	82,5% s'ha mantingut o ha progressat a LC	78% han sortit en LD des de 2n grau
progressió			21,8% 3r grau i/o LC

1. L'estudi anterior i els canvis que s'han produït
2. La recerca actual
- 3. Taxa de reincidència en LC**
4. *Taxa d'inactivitat delictiva en execució penal*
5. Reincident front no reincident
6. Unitats Dependents
7. Art.86.4 (amb control telemàtic i sense)
8. Perspectiva de gènere
9. Conclusions
10. Propostes

9,5%

19 de cada 20 interns que surten en LC de les presons catalanes no reincidirán en els 5 anys i mig de seguiment posteriors a la seva excarceració

Evolució de la taxa penitenciària (general i de LC)

Comparativa internacional de taxes de reincidència penitenciària

	Taxa de reincidència general (%)	Taxa de reincidència violenta (%)	Taxa de reincidència sexual (%)
<i>N (estudis)</i>	18	8	12
Rang de la reincidència	12,35-86,00	8,33-28,90	1,70-15,60
Mitjana de reincidència (%)	40,25	17,95	7,95
Catalunya	30,20	9,84	0,27
Estats Units	38,30	9,33	4,17
Regne Unit	39,19	-	9,83
Canadà	33,18	14,85	6,93
Alemanya	51,76	24,96	12,89

- ✓ **Són els que triguen més a reincidir (563 dies) front el 414 dies de 3r grau i 2n grau**
- ✓ **La *severitat* és molt més baixa (menys proporció de delictes violents, menys nombre de reincidències, menys penes de presó) que la resta**
- ✓ **El delicte més prevalent en la reincidència en LC és *c. salut pública* (28,3%) front el delicte *c. la propietat* (60,1% en 2n grau i 51,4% en 3r grau)**

1. L'estudi anterior i els canvis que s'han produït
2. La recerca actual
3. Taxa de reincidència en LC
- 4. Taxa *d'inactivitat delictiva en execució penal***
5. Reincident front no reincident
6. Unitats Dependents
7. Art.86.4 (amb control telemàtic i sense)
8. Perspectiva de gènere
9. Conclusions
10. Propostes

Taxa d'inactivitat delictiva en execució penal

General: 85,2%

Segons mesures

LC: 88,1%*

3r grau: 86,5%

2n grau filtrat: 81,3%*

UD 89,8%*

Art.86.4 84,4%

les persones que surten en LC i les que surten en UD

són les que es mantenen més *desistents*

Taxa d'inactivitat delictiva en execució penal

Segons la progressió penitenciària

Surt en 2n grau:	78,6%**
3r amb pas UD/Art.86.4 sense LC:	77,9%**
3r grau sense LC:	83,2%
3r grau amb LC:	90,4%**
3r grau amb pas UD/Art.86.4 amb LC:	92,4%**
General:	85,2%

Taxa d'inactivitat delictiva en execució penal

Segons la progressió a la presó

Sortir de manera progressiva
i sobretot passant per la LC
és la millor garantia per mantenir-se *desistent*

3r grau amb LC: 90,4%**
3r grau amb pas UD/Art.86.4 amb LC: 92,4%**

Taxa d'inactivitat delictiva en execució penal

Segons tipus de LC aplicada

1/2 condemna (art.91.2 CP):	97,9%
2/3 condemna (art.205 RP):	89,0%
3/4 condemna (art.192 RP):	85,6%
3/4 malaltia (art.196.2 RP):	85,7%
3/4 edat (art.196.1 RP):	100%
3/4 estrangeria (art.197 RP):	100%

General: 85,2%

Taxa d'inactivitat delictiva en execució penal

Segons el nivell de seguiment al final de la LC

Seguiment intensiu. Quinzenal:	82,1%*
Ordinari. Mensual:	84,7%
Avançat 2. Bimestral:	93,8%*
Avançat 3. Trimestral:	97,1%*
Especial. Sense presentacions:	100%*
General:	85,2%

Taxa d'inactivitat delictiva en execució penal

Segons el retard en arribar a medi obert

Retard en el pas a 3r grau:	84,8%
Sense retard en el pas a 3r grau:	85,9%
Retard concessió LC:	85,1%
Sense retard concessió LC:	83,1%
Revocats de la LC:	71,9%*
General:	85,2%

- ✓ **Sortir de manera progressiva facilita mantenir-se desistent de delinquir**
- ✓ **És la tutela en la darrera fase mitjançant la LC la millor garantia del manteniment del desistiment**
- ✓ **Les unitats dependents mostren també molt bons resultats en termes de la taxa d'inactivitat delictiva**
- ✓ **Ni les diferents tipologies de LC aplicada, ni les incidències o retards en la seva aplicació tenen impacte en les taxes d'inactivitat delictiva**

1. L'estudi anterior i els canvis que s'han produït
2. La recerca actual
3. Taxa de reincidència en LC
4. *Taxa d'inactivitat delictiva en execució penal*
- 5. Reincident front no reincident**
6. Unitats Dependents
7. Art.86.4 (amb control telemàtic i sense)
8. Perspectiva de gènere
9. Conclusions
10. Propostes

Reincident

- Grup 2n grau *filtrat*
- Sense progressió a medi obert
- Home
- Espanyol
- Resident a Barcelona
- Estudis primaris
- Amb antecedents penitenciaris
- *C.la propietat – Trànsit*
- Més causes acumulades
- Sense permisos ordinaris
- Risc mig violència autodirigida
- Risc alt/mig violència institucional
- Risc mig reincidència violenta
- Amb història de violència
- Resposta limitada al tractament

Desistent

- Grup LC
- Amb progressió esglaonada + LC
- Dona
- Estranger
- Resident a Girona
- Estudis postobligatoris/universitaris
- Sense antecedents penitenciaris
- *Persones – Llib. sexual – Drogues*
- Causa única
- Ha gaudit de permisos ordinaris
- Risc baix violència autodirigida
- Risc baix violència institucional
- Risc baix reincidència violenta
- Sense història de violència
- Respon correctament al tractament

- ✓ **La capacitat del *Riscanvi screening* per discriminar els riscos baixos és elevada (88,0%) i dona confiança en l'eina**
- ✓ **Ara bé, l'eina no és sensible per detectar els riscos de reincidència (cal tenir clar que l'eina *screening* no està dissenyada per aquesta finalitat)**
- ✓ **Els professionals hi poden confiar a l'hora d'aplicar-ho en els casos que ens ocupen, amb un acceptable marge d'exactitud (77,8%)**

1. L'estudi anterior i els canvis que s'han produït
2. La recerca actual
3. Taxa de reincidència en LC
4. *Taxa d'inactivitat delictiva en execució penal*
5. Reincident front no reincident
- 6. Unitats Dependents**
7. Art.86.4 (amb control telemàtic i sense)
8. Revisió de les propostes de la recerca anterior
9. Perspectiva de gènere
10. Conclusions
11. Propostes

UD
125 casos

VARIABLES IGUALADES

Tipus de delictes comès en la pena base
Antecedents penitenciaris
Permisos ordinaris

Valoració de *risc baix violència intrainstitucional*
Valoració de risc baix de *reincidència violenta*.

Grup control
125 casos

VARIABLES COMPARADES

36 variables sense diferències

VARIABLES AMB DIFERÈNCIES SIGNIFICATIVES

60%

34,7%

6,5

Espanyols

Incidents en el compliment

Valoracions positives SAM

52,8%

47,2%

3,6

UD

125 casos

Grup control

125 casos

Els dos grups tenen unes característiques molt similars

Si trobem diferències en les variables de control (dependents) les podrem atribuir al fet de pertànyer o no al grup d'estudi (UD) o al grup control

Evolució en la sortida de presó:

Ha estat positiva en un 72,7% dels casos

En ambdós grups

UD
125 casos

**Grup
control**
125 casos

Taxa d'inactivitat delictiva

88,8%
*97,6%
***87,2%**

Penitenciària
MPA
Execució penal

81,4%
*91,2%
***76,0%**

Les persones que han passat per Unitats Dependents són més desistents que les persones que han finalitzat en qualsevol altre tipus de mesura de 3r grau

UD

125 casos

Grup control

125 casos

Característiques de la reincidència

8,5%	Tenen menys ingressos posteriors	23,2%
1,71	Els que en tenen, són mes reincidents	1,0
412 dies	Triguen menys temps a entrar a presó	527 dies
488 dies	Triguen més temps si la mesura és MPA	350 dies
67% <i>trànsit</i>	El tipus de delicte en la reincidència és diferent	64% <i>c.propietat</i>

1. L'estudi anterior i els canvis que s'han produït
2. La recerca actual
3. Taxa de reincidència en LC
4. *Taxa d'inactivitat delictiva en execució penal*
5. Reincident front no reincident
6. Unitats Dependents
7. **Art.86.4 (amb control telemàtic i sense)**
8. Perspectiva de gènere
9. Conclusions
10. Propostes

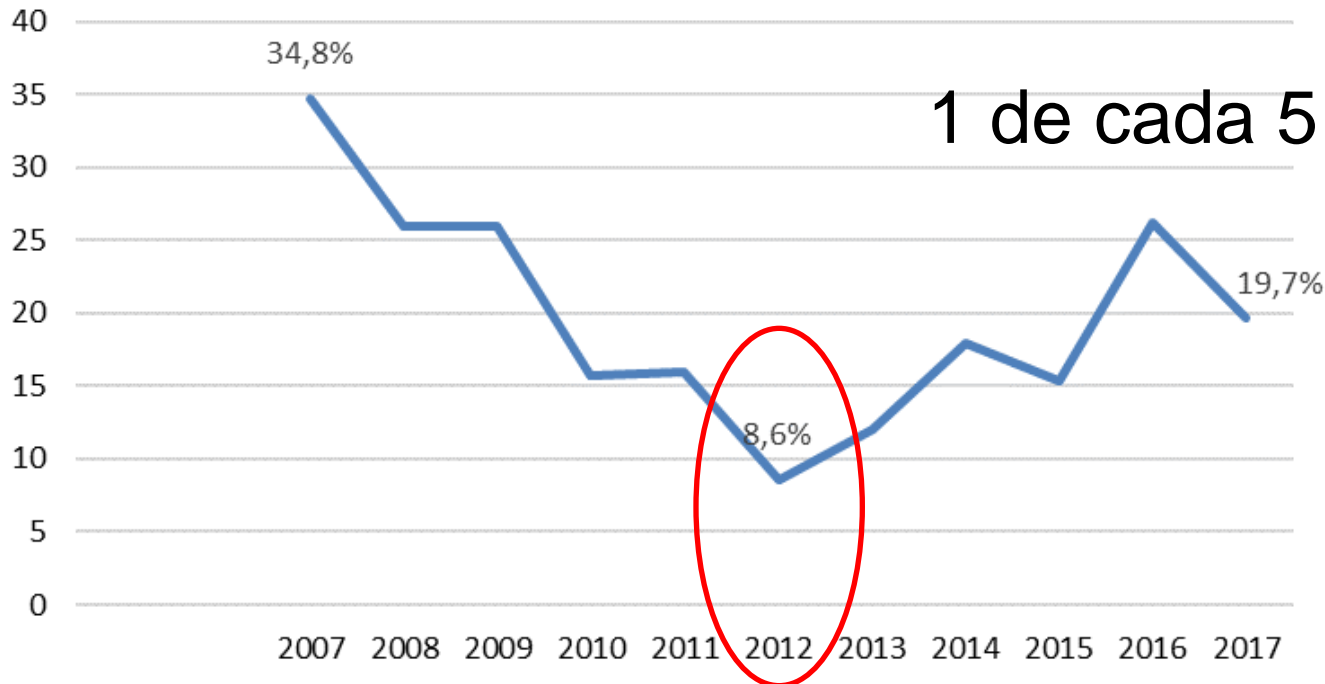
*“En general, el temps mínim de permanència al centre és de vuit hores diàries, i s’ha de pernoctar a l’establiment, **llevat de quan,** de manera voluntària, l’intern accepti el control de la seva presència fora del centre mitjançant **dispositius telemàtics** adequats proporcionats per l’Administració penitenciària o **altres mecanismes de control suficient,** cas en què només han de romandre a l’establiment durant el temps fixat pel seu programa de tractament per a la realització d’activitats de tractament, entrevistes i controls presencials”.*

Art.86.4: control telemàtic o sense

Font: Elaboració pròpia a partir de Descriptors estadístics de serveis penitenciaris i rehabilitació, Departament de Justícia, Generalitat de Catalunya.

% control telemàtic sobre total Art.86.4

1 de cada 5 porta pulsera

	Tipus d'ús	Destinatari
Rehabilitació	Integrador Molta supervisió GPS	2 modalitats: Casos comuns Casos d'alt risc a l'acabar la condemna
	Eina complementària	Pel control de les condicions imposades per l'agent LC. Contactes continus
	Eina complementària	Són els més experts en el seu ús Funciona si es combinen control + programes socials i de tractament
Control	Reducció costos sobre població penitenciària	Casos amb seguiment i casos sense seguiment
	Mesura independent	No supervisió. No suport Poca implicació agent LC

Art. 86.4

389 casos

VARIABLES IGUALADES

Tipus de delictes comès en la pena base

Antecedents penitenciaris

Valoració de *risc baix violència intrainstitucional*

Valoració de risc baix de *reincidència violenta*.

**Grup
control**

389 casos

VARIABLES COMPARADES

24 variables sense diferències

VARIABLES DIFERENTS

16 variables amb diferències

Art. 86.4

389 casos

VARIABLES DIFERENTS

Grup

control

389 casos

13,6%	Dones	5,1%
58,4%	Espanyols	48,3%
11,1%	Residents a comarques de Lleida	4,9%
28,4%	Ha sortit en llibertat provisional	20,0%
70,9%	Ha gaudit de permisos ordinaris	58,1%
35,2%	Condemnes llargues entre 3 i 5 anys	27,2%
34,4%	Condemnes molt llargues de més de 5 anys	24,7%
4,6 anys	Temps de condemna (mitjana)	3,5 anys
66,8%	Sense incidents en la pena base	55,5%
36,3%	Problemes de conducta penitenciària (<i>RisCanvi</i>)	44,4%
19,4%	Evasions, trencaments o incompliments (<i>RisCanvi</i>)	28,6%
73,4%	No té una resposta limitada al tractament psicològic(<i>RisCanvi</i>)	69,3%

Art.86.4

389 casos

~~Grup
control~~

389 casos

Els dos grups són diferents. No són comparables.

Els de l'Art. 86.4 són persones amb un comportament i una evolució penitenciària millor i amb condemnes més llargues

Evolució en la sortida de presó:

Ha estat positiva en un 73,3% dels casos front només el 30,3% del grup control

- 75%** han tingut èxit en l'evolució penitenciària i no han tingut regressions de grau
- 50%** arriben a la llibertat definitiva des d'aquest compliment
- 25%** passen per la llibertat condicional
- 90%** es mantenen sense delinquir en el temps que ha durat el seguiment de l'estudi.
- 10%** reincidents solen fer-ho amb la mateixa tipologia de delicte que van cometre en la *pena base*

1. L'estudi anterior i els canvis que s'han produït
2. La recerca actual
3. Taxa de reincidència en LC
4. *Taxa d'inactivitat delictiva en execució penal*
5. Reincident front no reincident
6. Unitats Dependents
7. Art.86.4 (amb control telemàtic i sense)
- 8. Perspectiva de gènere**
9. Conclusions
10. Propostes

Les dones tenen més edat que els homes

En la formació acadèmica els homes acaben amb més proporció la ESO però les dones la post-obligatòria

Les dones es troben a la presó en la meitat dels casos per delictes *contra la salut pública* (drogues)

Les dones tenen menys antecedents penitenciaris i menys causes acumulades a la pena base

Compleixen en més proporció condemnes llargues (més de 3 anys)

Hi ha més proporció de dones que arribaran a la LC (48,9% front el 30,0% d'homes)

El 82,2% de les dones hauran progressat a medi obert al finalitzar la seva condemna, molt per sobre del que ho fan els homes (64,1%).

Les dones compleixen la mesura de LC amb menys incidències que els homes

Les taxes de reincidència en execució penal són millors (15,4% en els homes, 9,2% en les dones).

1. L'estudi anterior i els canvis que s'han produït
2. La recerca actual
3. Taxa de reincidència en LC
4. *Taxa d'inactivitat delictiva en execució penal*
5. Reincident front no reincident
6. Unitats Dependents
7. Art.86.4 (amb control telemàtic i sense)
8. Perspectiva de gènere
9. **Conclusions i propostes**

C Els resultats de reincidència de la LC ens diuen que 9 de cada 10 excarcerats que passin per aquesta mesura no reincidiran en els 5,5 anys posteriors a la seva sortida

La LC és una bona eina rehabilitadora i garantista del camí cap al desistiment.

P **Convé motivar la revisió de les darreres modificacions legislatives que en dificulten el seu ús per tal de revertir-les**

- C** Una sortida progressiva al llarg de la condemna dona millors resultats per reduir la reincidència delictiva, en comparació a un compliment íntegre de la pena en règim ordinari

- P** **Fer una difusió àmplia dels resultats obtinguts entre tot el personal penitenciari i els operadors jurídics per tal d'incentivar un major ús del règim obert i la llibertat condicional**

C Els resultats corresponen a persones excarcerades amb la legislació anterior als canvis promoguts l'any 2015

Els canvis legislatius no se sustenten en dades ni estudis que acreditin que el compliment íntegre en medi tancat millori els resultats de reincidència.

C Pronostiquem resultats més negatius en futures recerques i de retruc en la taxa de reincidència general degut a l'impacte dels canvis legislatius en matèria de LC

C Els resultats corresponen a persones excarcerades amb la legislació anterior als canvis promoguts l'any 2015

Els canvis legislatius no se sustenten en dades ni estudis que acreditin que el compliment íntegre en medi tancat millori els resultats de reincidència.

P **Donar a conèixer els resultats d'aquest tipus d'estudis als legisladors i gestors polítics involucrats en els possibles futurs canvis de llei en matèria penal, per evitar la promoció de mesures contràries a les recomanacions europees i els estudis nacionals i internacionals.**

C Les unitats dependents es mostren més eficaces que els centres oberts i les seccions obertes per acompanyar a les persones en 3r grau en el camí cap a la desistència en el delicte

P **Potenciar-ne l'ús.**

Potenciar la realització de projectes escrits que recullin processos i resultats.

Promoure el desplegament territorial d'aquests equipaments que acullin dones per a tota Catalunya per donar resposta a propostes del qualsevol CP

C L'equip de professionals dels CP fan classificacions adequades i seguiment de mesures adaptades als casos

Però es pot ampliar el nombre de persones penades en règim obert, sense augmentar el risc de reincidència.

78% classificats en 2n grau *filtrat* han sortit en llibertat definitiva directament des de 2n grau

80% d'aquest grup s'ha mantingut desistent del delictes durant el període de seguiment

C L'equip de professionals dels CP fan classificacions adequades i seguiment de mesures adaptades als casos

Però es pot ampliar el nombre de persones penades en règim obert, sense augmentar el risc de reincidència.

P Dins del pla de formació estratègic convé fer actuacions individualitzades i temporalitzades per a cada centre penitenciari per tal d'introduir millores en el foment de mesures en medi obert per aquest grup de persones en 2n grau

“Si voleu saber com de gran és una nació no us fixeiu com tracta als seus ciutadans de millor posició, sinó com tracta als seus presos”

Nelson Mandela (1918-2013)

**Moltes gràcies
per la seva atenció**

cejfe.isc@gencat.cat

Àrea d'Investigació i Formació
en Execució Penal

Recerca consultable a:

www.gencat.cat/justicia/investigacions

i a la biblioteca del CEJFE

Després de la presentació podreu:

**visualitzar-la al canal del Departament de
Justícia al **YouTube** i**

descarregar-la a www.slideshare.net/justicia